

Література.

1. Великий тлумачний словник сучасної української мови (з дод. і допов.) / Уклад. і голов. ред. В. Т. Бусел. – К.: Ірпінь: ВТФ “Перун”, 2005. – 1728 с.
2. Hammer M. Reengineering the corporation: a manifesto for business revolution / M. Hammer, J. Champy. – New York : HarperBusiness, 1993. – 223 p.
3. Davenport T. H. Process innovation: reengineering work through information technology. – Boston, Mass.: Harvard Business School Press, 1993. – 337 с.
4. Porter M. E., Millar V. E. How Information Gives You Competitive Advantage // Harvard Business Review, 1985, 85, (July–August), 149–160.
5. Deming W. E. Quality, productivity, and competitive position. – Cambridge, MA: Massachusetts Institute of Technology, Center for Advanced Engineering Study, 1982. – 373 с.
6. Харрингтон Дж., Эсселинг К. С. Оптимизация бизнес-процессов: документирование, анализ, управление, оптимизация – СПб.: Азбука, БМикро, 2003. – 317 с.
7. Ойхман Е.Г., Попов Э. М. Реинжиниринг бизнеса: реинжиниринг организаций и информационные технологии. – М.: Финансы и статистика, 1997. – 333.
8. ISO/IEC. Оценка и аттестация зрелости процессов создания и сопровождения программных средств и информационных систем (ISO/IEC TR 15504-CMM). – М.: Книга и Бизнес, 2001. – 348.
9. Рубцов С.В. Уточнение понятия бизнес-процесс / С.В. Рубцов // Менеджмент в России и за рубежом. – 2001. – № 6. – С. 26 – 33.
10. Зиндер Е. З. Новое системное проектирование: информационные технологии и бизнес-реинжиниринг // Системы управления базами данных. – 1996. – № 1. – 55–67.

КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ ТА ЯКІСТЬ ПРОДУКЦІЇ ПІДПРИЄМСТВ: ВЗАЄМОЗВ’ЯЗОК ЗМІСТУ ТА УПРАВЛІННЯ

*Виноградова А. С., Поволоцький В. О., студенти
Науковий керівник: Пронкіна Л. І., к.е.н., академік
Харківський торговельно-економічний інститут КНТЕУ*

Теорія конкуренції виходить з того, що конкурують не країни, а окремі виробники продукції. Однак економічний успіх держави,

тобто її конкурентоспроможність, визначається наявністю в ній конкурентоспроможних галузей і виробництв. Основою конкурентоспроможності країни у світовій економіці є наявність конкурентоспроможних галузей, фірм, корпорацій.

Названа проблема розробляється в роботах вітчизняних та зарубіжних економістів, серед них – В. Воротін, В. Геєць, В. Дикань, Я. Жаліло, Ю. Кіндзерський, А. Мазаракі, Л.Пронкіна, Н.Якименко-Терещенко, Н. Якубовський та інші.

Ми поділяємо точку зору економістів, які вважають, що не може бути конкурентної політики окремо від промислової, аграрної, фінансової. Є або проконкурентна економічна політика у відповідних галузях, або байдужа до питань конкуренції, або антиконкурентна політика.

Високий рівень конкурентоспроможності економіки є фундаментальною умовою інтеграції України у світовій економічний простір в якості рівноправного учасника міжнародних економічних відносин.

У 2013-2014 рр. Україна, порівняно з 2012-2013 рр., втратила 11 позицій у рейтингу глобальної конкурентоспроможності країн світу, а за показником «Ефективність ринку товарів та послуг», який як складова TheGlobalCompetitivenessIndex відображає стан конкуренції на національному ринку – 7 позицій (з 117 місця до 124).

Низька ефективність ринку товарів та послуг України (124 місце з 148 країн) свідчить про високий рівень його монополізації, значне обмеження конкуренції, що обумовлює низьку мотивацію суб'єктів господарювання здійснювати заходи, спрямовані на підвищення їх внутрішньої конкурентоспроможності.

Конкурентоспроможність національної економіки формується на різних рівнях, але первинним є підприємство, де в процесі виробництва товарів і послуг закладаються основи їх якості, як фактора та умови успішного бізнесу. Отже, подолання ситуації, що склалася, потребує обґрунтування комплексного підходу до забезпечення внутрішньої і міжнародної конкурентоспроможності вітчизняних підприємств.

Змістовно категорії якості і конкурентоспроможності товарів, на нашу думку, тісно взаємопов'язані.

По-перше, *якість і конкурентоспроможність є характеристиками товару, що у сукупності забезпечують його затребуваність з боку покупців (споживачів)*. Якість товару – це сукупність властивостей, що характеризують ступінь його суспільної

корисності з урахуванням суспільно-необхідних витрат на всіх стадіях відтворувального циклу.

У міжнародному стандарті ISO 8420 якість визначено як сукупність характеристик об'єкту, що належать до його здатності задовольняти встановлені і передбачувані потреби. Якість – це те, що говорить споживач, а не виробник.

Конкурентоспроможність – це такі властивості товару, що характеризують ступінь відповідності його техніко-функціональних, економічних характеристик вимогам споживачів та визначають частку ринку, що йому належить. Серед цих властивостей якості продукції належить одне з пріоритетних місць. Отже, і якість, і конкурентоспроможність товару – це його відповідність вимогам та потребам споживачів.

По-друге, *якість є необхідною умовою конкурентоспроможності товару* та його виробника на ринку. Як відомо, саме гранична корисність товару формує ціну попиту, яка, корегуючись з ціною пропозиції, визначає ринкову ціну товару. Отже, від оцінки споживачем якості товару безпосередньо залежить попит на нього, рівень якого є показником конкурентоспроможності його виробника (продавця).

По-третє, *якість є ознакою конкурентоспроможності товару*, яка визначається сукупністю тільки тих його властивостей, що становлять інтерес для покупця і забезпечують задоволення певної потреби.

Якість є складовою конкурентоспроможності продукції: Конкурентоспроможність продукції складається з багатьох факторів: соціальний аспект задоволення попиту, якість, задоволення попиту, асортимент, отримання прибутку торговими підприємствами, після продажне обслуговування, тощо.

По-четверте, *підвищення якості є чинником зростання конкурентоспроможності товару*. Підвищення якості – одна із форм конкурентної боротьби, завоювання і втримання позицій на ринку. Чим вище якість товару, тим він привабливіше для споживача, тим більше покупців надають йому перевагу, порівнюючи з іншими товарами, що пропонуються на ринку.

Таким чином, якість і конкурентоспроможність є взаємопов'язаними властивостями товару. Але, треба підкреслити, щозв'язок якості та конкурентоспроможності товару не є абсолютним.

З одного боку, для споживача якість є обов'язковою, але недостатньою характеристикою щодоухвалення рішення про придбання

товару. Відомими є чимало прикладів, коли товари, що одержали найвищі оцінки експертів, залишали байдужими споживачів, на рішення яких впливає не тільки якість товару, а і його ціна та інші чинники.

З іншого боку, при незмінних якісних характеристиках товару його конкурентоспроможність може змінюватися у досить широких межах, реагуючи на різні фактори зовнішнього та внутрішнього середовища підприємства. Крім того, обумовлені сукупністю властивостей товару його якість і конкурентоспроможність виявляються в різних сферах.

Якість товару закладається в сфері вивчення потреб потенційних споживачів продукції підприємства, на стадіях її проектування та виробництва і виявляється при споживанні.

Конкурентоспроможність продукції створюється у рамках функціонування певних процесів: дослідження, розробки, виготовлення і споживання. Але, у кінцевому підсумку і якість, і конкурентоспроможність товару як його взаємопов'язані властивості визначаються ринком.

Аналіз взаємозв'язку якості і конкурентоспроможності товару дає підстави для висновку про необхідність, по-перше, його всебічного урахування при формуванні конкурентної стратегії і тактики підприємств, по-друге, формування на підприємстві єдиної системи управління якістю і конкурентоспроможністю продукції.

На нашу думку, взаємозв'язок якості і конкурентоспроможності продукції підприємств обумовлює необхідність не доповнення управління конкурентоспроможністю управлінням якістю продукції, а створення на підприємстві *єдиної системи управління якістю і конкурентоспроможністю*.

Управління якістю продукції є процесом комплексного впливу системи взаємозалежних заходів економічного і організаційно-технічного характеру, спрямованих на встановлення, забезпечення і підтримку необхідного рівня якості продукції на етапах маркетингових досліджень, матеріально-технічного постачання, виробництва, упакування і збереження, експлуатації і відновлення.

Таким чином, якість і конкурентоспроможність є взаємопов'язаними характеристиками продукції, що у сукупності визначають конкурентні переваги її виробника на національному і світовому ринках. Підвищенню їх рівня буде сприяти єдина комплексна система управління якістю і конкурентоспроможністю продукції, впровадження якої на українськими підприємствами

дозволить ефективно адаптуватися до викликів та вимог сучасного світогосподарського процесу.

Література.

1. Аналіз індексу конкурентоспроможності України в 2013-2014 рр. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://infolight.org.ua/content/analiz-indeksu-konkurentospromozhnosti-ukrayini-v-2013-2014-rr>.
2. Беседіна В.Ф. Інноваційна складова сучасної економічної динаміки : монографія / В. Ф. Беседіна, А. С. Музиченка. – Умань : ФОРМ Жовтий О.О., 2013. – 362 с.
3. Білоног Т. В. Цільовий підхід до управління конкурентоспроможністю продукції промислового підприємства / Т. В. Білоног [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://tpre.econom.univ.kiev.ua/data/2011_24/Zb24_45.pdf.
4. Дикань В.В. Стратегічні орієнтири розвитку промислового комплексу економіки України / В.В. Дикань // Вісник економіки транспорту і промисловості: збірник наукових праць. – 2014. – № 48. – С. 34-38.
5. Інноваційна Україна 2020 : національна доповідь / за заг. ред. В.М. Гейця та ін. ; НАН України. – К., 2015. – 336 с.
6. Пронкіна Л.І. Конкурентоспроможність та якість продукції підприємств: взаємозв'язок змісту та управління. Вісник національного університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого» Серія Економічна теорія і право: Харків, 2015. – № 3 (22). (– С. 36-45)
7. Schwab K., Sala-i-Martin X. The global competitiveness report 2013–2014. – Geneva : World Economic Forum, 2013. – 553 p.

УПРАВЛІНСЬКИЙ ОБЛІК ЯК НЕОБХІДНІСТЬ У СУЧАСНОМУ МЕНЕДЖМЕНТІ ПІДПРИЄМСТВА

Яйченя А. Р., студент

Науковий керівник: Букало Н. А., к. е. н., доцент

Східноєвропейський національний університет ім. Лесі Українки

В умовах сучасної нестабільності економіки України слід виокремити важливе значення розробки та введення управлінського обліку на підприємствах, адже він є частиною загального процесу